

PROVINCIE FLEVOLAND

Werkgelegenheidsonderzoek 2019

Werkgelegenheid en vestigingsdynamiek in de provincie Flevoland

Flevoland: ruimte voor de toekomst

Managementsamenvatting

Het jaarlijkse werkgelegenheidsonderzoek geeft inzicht in de ontwikkeling van het aantal banen en vestigingen in de provincie Flevoland. In 2019 is bij alle Flevolandse gemeenten zowel het aantal banen als het aantal vestigingen substantieel gegroeid ten opzichte van 2018. Deze groei doet zich voor in bijna alle sectoren.

Algemeen

- De Flevolandse economie draait op volle toeren. Het aantal banen groeide tussen 2018 en 2019 met 4,1% tot een totaal van 190.064 banen. Voor het meest recente jaar waarin de werkgelegenheid harder groeide dan deze periode moeten we terug naar 2007-2008.
- De groei van het aantal banen is breed in de provincie terug te vinden: alle Flevolandse gemeenten kennen een substantiële groei.

Banen

- De werkgelegenheidsgroei in Flevoland doet zich voor in bijna alle branches, met de grootste groei in de sector verhuur van roerende goederen en overige zakelijke dienstverlening (+ 1.710) en de groot- en detailhandel (+1.310).
- Relatief gezien kennen de sectoren verhuur van roerende goederen en overige zakelijke dienst-

verlening (+8,9%), horeca (+7,1%) en bouwnijverheid (+6,8%) een hoge groei in de provincie. Dit zijn bij uitstek conjunctuurgevoelige branches. De groeicijfers laten zien dat deze sectoren momenteel profiteren van de economische groei, wat zich vertaalt in een groeiende vraag naar arbeidskrachten.

- De groei van het aantal uitzendkrachten is een belangrijke drijver achter de algemene werkgelegenheidsgroei. Was vorig jaar de groei nog 10%, dit jaar bedroeg het groeipercentage 13,2% waarmee het totale aantal op 11.180 komt.
- Het grootste gedeelte van de totale banengroei in de provincie komt voor rekening van reeds in Flevoland gevestigde bedrijven (4.509 - 61%). In vergelijking met eerdere jaren is het opvallend dat het aantal banen gecreëerd door nieuwe vestigingen fors toeneemt, terwijl het gecreëerde aantal banen bij bestaande vestigingen licht daalt.

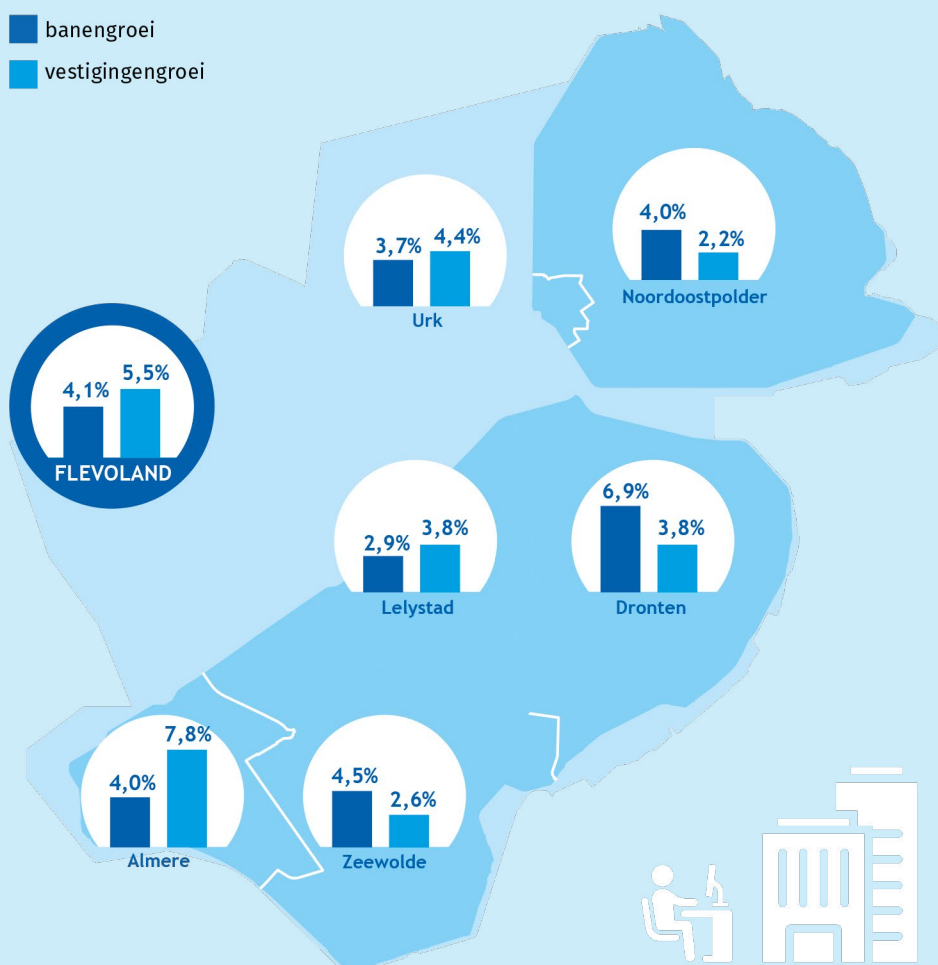
- De gemeente Almere kent de hoogste absolute stijging van het aantal banen: een plus van 3.283 ten opzichte van 2018 (+4%). De sectoren gezondheidszorg en de groot- en detailhandel leveren hier met een groei van respectievelijk 1.056 en 575 banen een grote bijdrage aan.
- In relatieve zin groeit de werkgelegenheid in Dronten het hardst: een groei van 6,9% in de periode 2018-2019. De stijging in Dronten wordt voornamelijk veroorzaakt door een groeiende uitzendbranche.
- In Lelystad resulteerde de vestigingsdynamiek – met zowel de komst van grote vestigingen als het vertrek daarvan – in absolute zin in een stijging van het aantal banen met 1.063 (+2,9%). De uitzendbranche kent hier de grootste groei (+341).

Vestigingen

- Net als het aantal banen, groeide ook het aantal vestigingen in de provincie substantieel, met 5,5% tot een aantal van 42.024. Alle Flevolandse gemeenten kennen een groei van het aantal vestigingen.
- Eenmansbedrijven zijn inmiddels goed voor 68% van de totale bedrijvenpopulatie in de provincie. In termen van banen is de bijdrage van ruim 15% een stuk bescheidener.
- Almere kent zowel in absolute (+1.507) als in relatieve zin (+7,8%) de grootste groei van het aantal vestigingen. Hiermee komt Almere op een totaal van 20.883 vestigingen. De grootste relatieve groei ten opzichte van 2018 zit in de sector bouwnijverheid.

Ontwikkeling banen en vestigingen 2018 - 2019

- banengroei
- vestigingengroei

Inhoud

Managementsamenvatting	2
1. Introductie	5
2. Werkgelegenheidsontwikkelingen	6
3. Vestigingsdynamiek	11
4. Onderzoeksverantwoording	14
Bijlage 1 Tabellen provincie Flevoland	16

1. Introductie

De rapportage Werkgelegenheidsonderzoek 2019 geeft inzicht in de positie van de provincie Flevoland en haar zes gemeenten op het gebied van werkgelegenheidsontwikkeling en vestigingsdynamiek. Een goed beeld van de stand van zaken van de regionale economie en de ontwikkeling daarvan is essentieel voor een effectief economisch beleid. Het monitoringsraamwerk voor het provinciale Economisch Programma leunt bijvoorbeeld op de beschikbaarheid van werkgelegenheids- en vestigingsgegevens. Ook andere beleidsvelden, zoals ruimtelijke ontwikkeling en mobiliteit, hebben in sterke mate behoefte aan een actueel beeld van de werkgelegenheid.

Het werkgelegenheidsonderzoek wordt jaarlijks door de provincie Flevoland uitgevoerd in samenwerking met de gemeenten Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde. Het onderzoek wordt verricht door middel van een digitale en schriftelijke enquête onder alle in Flevoland gevestigde bedrijven en instellingen. De cijfers worden geregistreerd en bijgehouden in het Provinciale Vestigingenregister. Dit register bevat alle vestigingen in Flevoland van waaruit betaalde arbeid wordt verricht. Adressen zijn voornamelijk afkomstig uit het Handelsregister (HR) van de Kamer van Koophandel. Een uitgebreide onderzoeksverantwoording is opgenomen aan het einde van deze rapportage.

Landelijk Informatie Systeem van Arbeidsplaatsen (LISA)

Doel van het onderzoek is het monitoren van de werkgelegenheid in Flevoland. Doordat iedere vestiging is voorzien van de bedrijfsactiviteit, de werkgelegenheidsgegevens en historie, is het mogelijk analyses te doen op elk gewenst ruimtelijk

en/of sectoraal niveau over de afgelopen 30 jaar. Hiermee is het Vestigingenregister een waardevolle en veelgebruikte bron voor diverse beleidsthema's. Met deze cijfers draagt Flevoland bovendien bij aan het landsdekkende vestigingenregister van het Landelijk Informatie Systeem van Arbeidsplaatsen (LISA). In Nederland zijn in totaal 19 provinciale en regio-gerichte registers actief. Zij zijn verenigd in de stichting LISA. LISA bundelt de uitkomsten tot landelijke werkgelegenheidscijfers.

Leeswijzer

De uitkomsten van het onderzoek worden in dit document gepresenteerd:

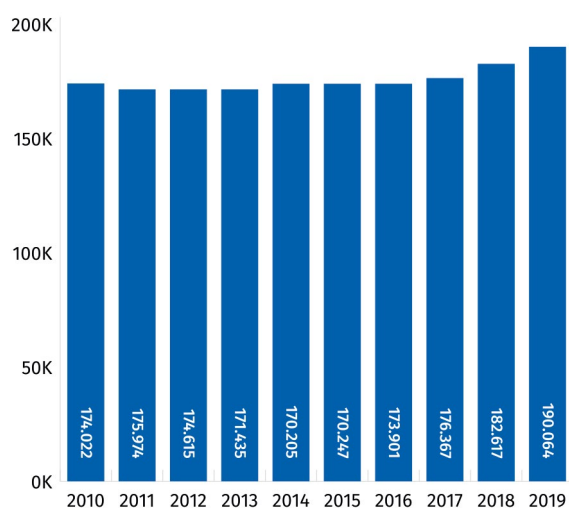
- Hoofdstuk 2 beschrijft de werkgelegenheidsontwikkelingen
- Hoofdstuk 3 beschrijft de vestigingsdynamiek
- Hoofdstuk 4 betreft de onderzoeksverantwoording
- In bijlage 1 zijn totaaloverzichten voor de provincie opgenomen

2. Werkgelegenheidsontwikkelingen

Tussen 2018 en 2019 zijn er in Flevoland per saldo 7.447 banen bijgekomen, een groei van 4,1%. Dit is een recordgroei sinds het begin van de economische crisis: sinds 2008 is de toename van het aantal banen niet zo hoog geweest. De economische groei van de afgelopen jaren in Flevoland vertaalt zich naar een toename van arbeidsplaatsen. Deze ontwikkeling voltrekt zich in bijna de volle breedte van de Flevolandse economie: bijna alle sectoren laten groei zien. Ook regionaal wordt deze ontwikkeling breed gedragen. Alle zes de Flevolandse gemeenten laten een substantiële werkgelegenheidsgroei zien, variërend van 2,9% (Lelystad) tot 6,9% (Dronten).

Recordgroei aantal banen sinds het begin van de economische crisis

Onderstaande figuur laat de ontwikkeling van de werkgelegenheid in de provincie zien. Hieruit is direct op te maken dat 2018-2019 een recordperiode is: sinds het begin van de economische crisis was het groeicijfer (4,1%) niet zo hoog. Ook is te zien dat na de stagnatie en zelfs krimp van de werkgelegenheid in de nasleep van de crisis (met 2014 als dieptepunt: 170.205 banen), de weg omhoog wordt gecontinueerd. Sinds 2014-2015 is er sprake van een positieve werkgelegenheidsgroei. De laatste 2 jaar is het groeicijfer fors te noemen (3,5% en 4,1%). De forse groei van de werkgelegenheid is in lijn met de substantiële economische groei (in BBP) in dezelfde periode in Flevoland¹.

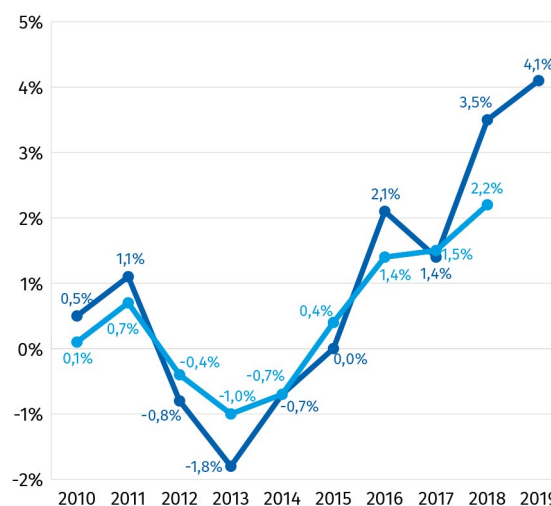
Figuur 1 Ontwikkeling aantal banen in Flevoland (2010-2019)

De groei van de werkgelegenheid in Flevoland ging gepaard met een afname van de werkloosheid – van 4,8% in het eerste kwartaal van 2018 naar 4,0% in het eerste kwartaal van 2019 – en een toename van de netto arbeidsparticipatie: van 68,8% naar 69,5% in diezelfde periode².

Met deze groeicijfers komt de totale Flevolandse werkgelegenheid op 190.064 banen, ten opzichte van 174.022 in 2010: een groei van ruim 9% in 10 jaar tijd. Deze groei is sterker dan de bevolkingsgroei in Flevoland in dezelfde periode (7,4%³).

Legenda

■ Flevoland ■ Nederland

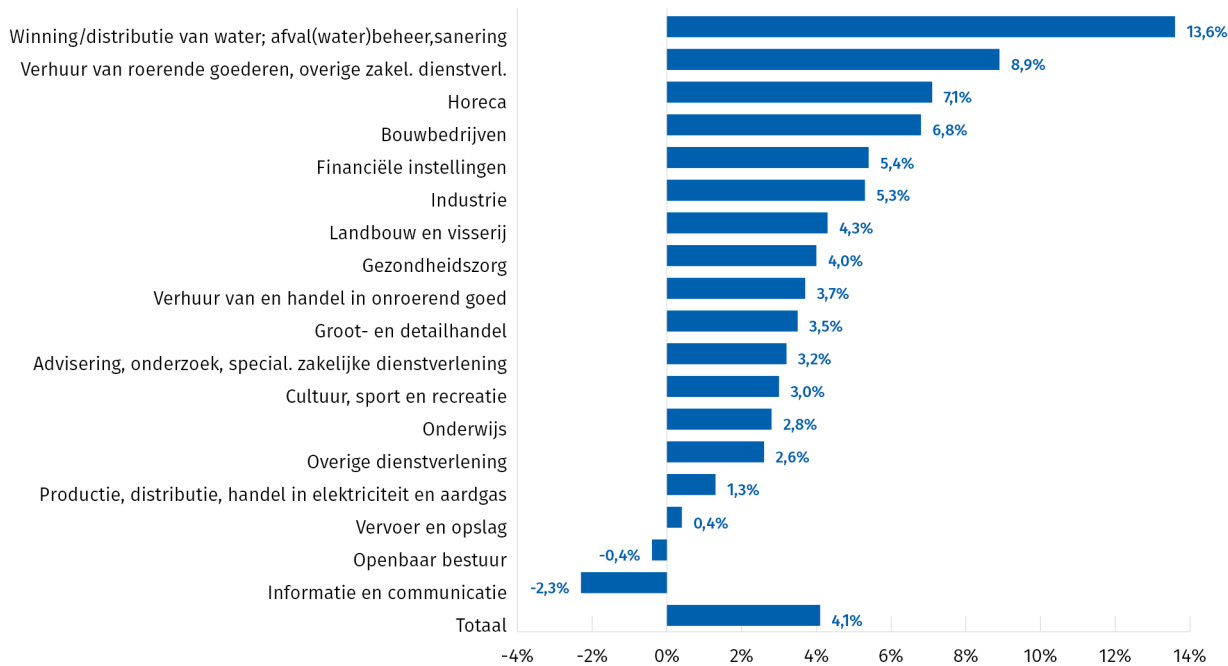
Figuur 2 Ontwikkeling banen in percentages groei per jaar, provincie Flevoland en Nederland⁴ (2010-2019)

1 Bron: CBS (2019), Statline: Economische groei; bbp en toegevoegde waarde volumemutaties

2 Bron: CBS (2019), Statline: Arbeidsdeelname; provincie

3 Januari 2010 – januari 2019. Bron: CBS (2019), Statline: Bevolkingsontwikkeling; regio per maand

4 LISA cijfers 2019 zijn voor Nederland nog niet beschikbaar.

Figuur 3 Ontwikkeling banen per sector in de provincie Flevoland (2018-2019)

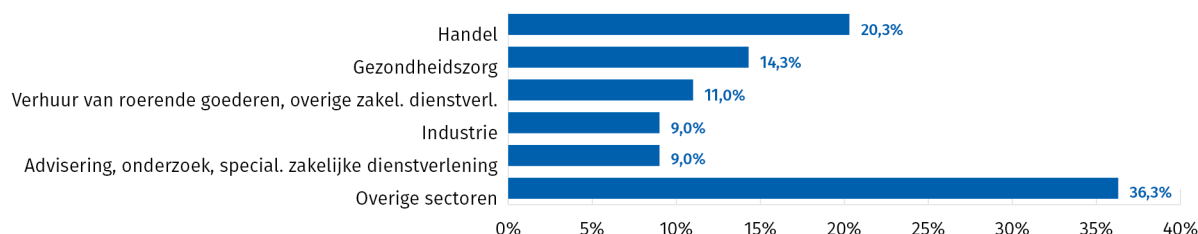
Vrijwel alle sectoren laten groei van werkgelegenheid zien

De vijf sectoren met de grootse absolute groei in 2018-2019 zijn achtereenvolgens verhuur van roerende goederen en overige zakelijke dienstverlening (1.710 banen erbij, +8,9%)⁵, groot- en detailhandel (1.310, +3,5%), gezondheidszorg (1.045, +4%), de industrie (860, +5,3%) en de horeca (550, +7,1%). In relatieve zin kennen, naast de reeds genoemde sectoren, de bouwnijverheid (6,8%) en financiële instellingen (5,4%) een grote relatieve groei. Het hoogste groeipercentage is voor de sector winning en distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering, maar hier gaat het om kleine absolute aantallen. De sector informatie en communicatie en de sector openbaar bestuur laten als enige een zeer bescheiden daling van de werkgelegenheid zien: respectievelijk -146 banen (-2,3%) en -29 banen (-0,4%). In de sector openbaar bestuur wordt hiermee een trend gecontinueerd: sinds 2010 neemt het aantal banen in Flevoland in deze sector jaarlijks af (2015 uitgezonderd).

Als we inzoomen op de groeiende sectoren, valt op dat dit voornamelijk sectoren zijn die conjunctuurgevoelig zijn⁶. De hoge groei in de sector verhuur van roerende goederen en overige zakelijke dienstverlening wordt bijvoorbeeld vooral gedragen door de uitzendbranche. De sectoren groot- en detailhandel en horeca zijn bij uitstek sectoren die gelijk op lopen met consumentenbestedingen. Bovengenoemde sectoren varen dus wel bij het huidige economische tij, wat zich vertaalt in een groeiende vraag naar arbeidskrachten. Wat verder opvalt is de groei van de sector gezondheidszorg met 1.045 banen. Opmerkelijk, gezien de ontwikkelingen rondom het MC Zuiderzee. We zien in Almere een aantal substantiële uitbreidingen van bestaande vestigingen van gezondheids- en welzijnsorganisaties. Lelystad kent als enige gemeente een daling in deze sector: -331 banen. In alle andere gemeenten groeit deze sector juist qua werkgelegenheid, in Almere zelfs met 1.056 banen.

5 De uitzendbranche is onderdeel van deze sector, en neemt een groot deel van de groei voor haar rekening.

6 <https://economie.rabobank.com/publicaties/2018/december/sectorprognoses-2019-gunstige-vooruitzichten/> en CBS (2017), De uitzendbranche in Nederland sinds 2005.

Figuur 4 Vijf grootste sectoren op basis van aandeel in het totaal aantal banen in Flevoland (2019)

Als we kijken naar het aandeel van elke sector in de totale werkgelegenheid, valt op dat de sector groot- en detailhandel nog steeds de sector is met verreweg het grootste aandeel: 20,3% (figuur 4). De gezondheidszorg en de sector verhuur van roerende goederen en overige zakelijke dienstverlening volgen met respectievelijk 14,3% en 11%. Voor laatstgenoemde sector betekende dit een toename van 0,5 procentpunt sinds 2018 (was 10,5%). Een belangrijke drijver van dit groeiende aandeel is de groei van de uitzendbranche binnen deze sector. Verder waren er qua aandeel geen grote verschuivingen sinds 2018.

Werkgelegenheidsgroei in alle gemeenten

De eerder geschetste positieve werkgelegenheidsontwikkeling voltrok zich in 2018-2019 in alle Flevolandse gemeenten. Weliswaar in verschillende mate, maar in alle gemeenten groeide de werkgelegenheid. Relatief gezien springt Dronten eruit, met een groeipercentage van 6,9%. In absolute zin is de grootste groei terug te vinden in Almere (+3.283 banen). Van de totale Flevolandse werkgelegenheid bevindt 45% zich in de gemeente Almere (zie tabel).

In Almere valt vooral de gezondheidszorg op: deze kende een groei van 1.056 banen. Andere forse stijgers zijn de groot- en detailhandel (+575) en de horeca (411). In de horeca zijn enkele nieuwe vestigingen geopend die direct relatief veel werkgelegenheid met zich meebrachten.

De groei van de uitzendbranche verklaart een groot gedeelte van de relatief forse werkgelegenheidsgroei in Dronten (578 van de 1.125 nieuwe banen). Een andere groeisector in Dronten is de gezondheidszorg: +202 banen.

In Lelystad is de uitzendbranche de grootste drijver achter de groei van de werkgelegenheid: +341 banen. Andere grote groeiers zijn de groot- en detailhandel (+280) en de zakelijke dienstverlening (+266). Hiermee compenseert Lelystad voor een sector die een groot verlies aan werkgelegenheid kent, de gezondheidszorg (-331). Per saldo groeit de werkgelegenheid met 1.063 banen.

Regio	Banen 2018	Banen 2019	Groei absoluut	Groei relatief	Aandeel in totaal aantal banen 2019
Flevoland	182.617	190.064	7.447	4,1%	100%
Almere	81.509	84.792	3.283	4,0%	45%
Dronten	16.338	17.463	1.125	6,9%	9%
Lelystad	36.202	37.265	1.063	2,9%	20%
Noordoostpolder	26.078	27.132	1.054	4,0%	14%
Urk	11.126	11.535	409	3,7%	6%
Zeewolde	11.364	11.877	513	4,5%	6%

Tabel 1 Overzicht ontwikkeling werkgelegenheid per regio

In de Noordoostpolder valt wederom de uitzendbranche (+293 banen) op, maar ook de industrie levert een relatief forse bijdrage aan de werkgelegenheidsgroei (+249). In beide sectoren komt deze groei voornamelijk voor rekening van de groei van enkele grotere bedrijven.

Net als in Dronten, Lelystad en de Noordoostpolder is ook in Zeewolde de uitzendbranche de belangrijkste drijver achter de werkgelegenheidsgroei in 2018-2019 (+185 banen). Daarnaast groeit ook de industrie relatief fors: een groei van 94 banen.

De groei van het aantal banen op Urk in het afgelopen jaar wordt voornamelijk gedreven door de groei van de viswerkende industrie. De sector industrie, goed voor 26% van de Urkse werkgelegenheid, groeide in deze periode met 235 banen. Ook de groot- en detailhandel kent een relatief forse groei (+155).

Grootste banengroei bij bestaande vestigingen

Bestaande bedrijven nemen het grootste gedeelte van de banengroei in de provincie voor hun rekening (61% van de totaal 7.447 banen, tabel 2). Per saldo⁷ dragen nieuwe vestigingen in de provincie voor +2.938 bij aan de werkgelegenheidsgroei. De categorie nieuwe vestigingen omvat zowel startende vestigingen als vestigingen die vanuit een andere regio naar Flevoland zijn verhuisd. Dit waren in 2019 5.711 vestigingen.

In Almere zijn er per saldo relatief veel banen bijgekomen door deze nieuwe vestigingen: +2.074. Kijkend naar de ontwikkeling van het aantal banen bij bestaande bedrijven, valt de banengroei in de Noordoostpolder op: +1.131 banen bij bestaande vestigingen. Groei van reeds aanwezige bedrijven in vooral de industrie en de uitzendbranche zijn hierachter de belangrijkste drijvers.

⁷ het aantal banen die gecreëerd worden door nieuwe vestigingen (nieuw opgericht of verhuisd van buiten de provincie) minus de banen die verdwenen als gevolg van het vertrekken of opheffen van vestigingen (failliete vestigingen, vestigingen die om andere redenen hun activiteiten hebben beëindigd en vestigingen die naar een andere regio zijn vertrokken).

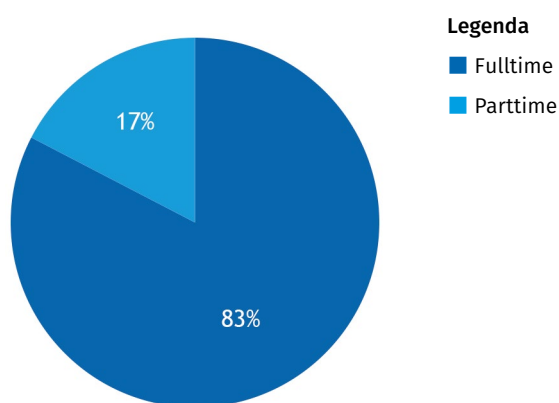
Dynamiek	Aantal
Banen bij nieuwe vestigingen	+ 10.944
(Verloren) banen bij vertrokken/opgeheven vestigingen	- 8.006
Ontwikkeling bij bestaande vestigingen	+ 4.509
Totale banengroei	+ 7.447

Tabel 2 Aantal banen door nieuwe, vertrokken/opgeheven, bestaande bedrijven in Flevoland, 2019

Gelet op de ontwikkeling van banen bij bestaande en nieuwe vestigingen valt op dat ten opzichte van vorig jaar het aantal banen gecreëerd door nieuwe vestigingen fors toenam (+1.546 in 2018, in 2017 was het saldo zelfs negatief), terwijl het jaarlijkse gecreëerde aantal banen bij bestaande vestigingen licht daalde ten opzichte van 2018 (van 5.142 naar 4.509).

Aandeel grote banen neemt toe

Als we kijken naar het totaal van 190.064 banen in Flevoland, gaat het in 83% - ruim 157.000 banen - om 'grote' banen. Dit betreffen banen van gemiddeld 12 uur per week of meer⁸. Hiermee is het aandeel grote banen 1 procentpunt gestegen ten opzichte van 2018. In de jaren 2015-2017 ligt dit aandeel op 81,5%. Dit betekent dat zowel het totaal aantal banen de afgelopen jaren - en specifiek in 2019 - substantieel is toegenomen en dat ook het aandeel grote banen is gegroeid. Dit onderstreept andermaal het signaal van een toenemende vraag naar arbeidskrachten.

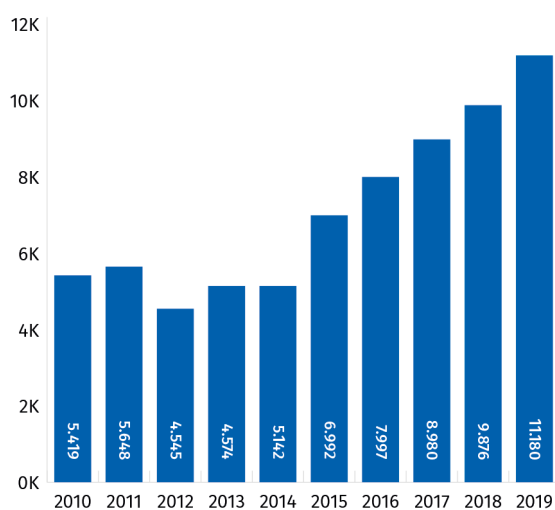

Figuur 5 Verdeling banen in de provincie Flevoland naar type (2019)

⁸ Vanuit LISA wordt onderscheid gemaakt tussen banen tot 12 uur per week en banen van gemiddeld 12 uur per week of meer (zie LISA protocol, <https://www.lisa.nl/publicaties/lisa-handboek>)

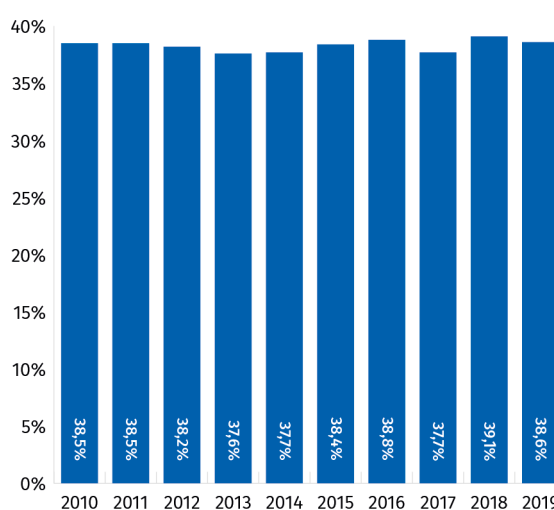
Forse groei aantal uitzendkrachten

De groei van het aantal uitzendkrachten, ingezet sinds 2013, zet zich door. Sterker, het aantal uitzendkrachten groeide met liefst 13,2% ten opzichte van 2018 tot een totaal van 11.180 uitzendkrachten bij uitzendbureaus gevestigd in de provincie. Nog niet eerder was dit aantal zo hoog. Dit onderstreept nogmaals dat de economische motor op volle toeren draait. De uitzendbranche is immers bij uitstek een conjunctuurgevoelige branche: gaat het goed met de economie, dan zien we dit snel terug in de ontwikkeling van het aantal uitzendkrachten⁹.

Figuur 6 Ontwikkeling uitzendkrachten bij uitzendbureaus in de provincie Flevoland (2010-2019)

opkomst van eenmanszaken¹¹. Bedrijventerreinen zijn vooral voor de sector industrie van belang. Vergeleken met het Nederlands gemiddelde bevindt een relatief groot aandeel van de Flevolandse werkgelegenheid zich op bedrijventerreinen. In Flevoland zijn bedrijventerreinen goed voor bijna 39% van de totale werkgelegenheid in de provincie. Hier is geen duidelijke trend in te ontdekken, het aandeel schommelt sinds 2010 tussen de 37,6% en 39,1%. Van de bedrijven in de sector industrie in Flevoland zetelt 43,5% op bedrijventerreinen: dit is substantieel meer dan het Nederlands gemiddelde (34%).

Figuur 7 Ontwikkeling aandeel banen op bedrijventerreinen in de provincie Flevoland (2010-2019)

Bovengemiddeld aandeel banen op bedrijventerreinen in Flevoland

Om het belang van bedrijventerreinen voor de regionale economie te kunnen duiden wordt vaak gekeken naar de werkgelegenheid. In Nederland als geheel was in 2018¹⁰ ruim één op de tien (10,6%) vestigingen op een bedrijventerrein gevestigd. Deze vestigingen zijn goed voor 30,2% van het totaal aantal banen in het land. Het aandeel vestigingen op bedrijventerreinen neemt wel af, vooral door de

⁹ Bron: CBS (2017), De uitzendbranche in Nederland sinds 2005.

¹⁰ Bron: LISA Nieuws (2019), Jaargang 24, mei 2019.

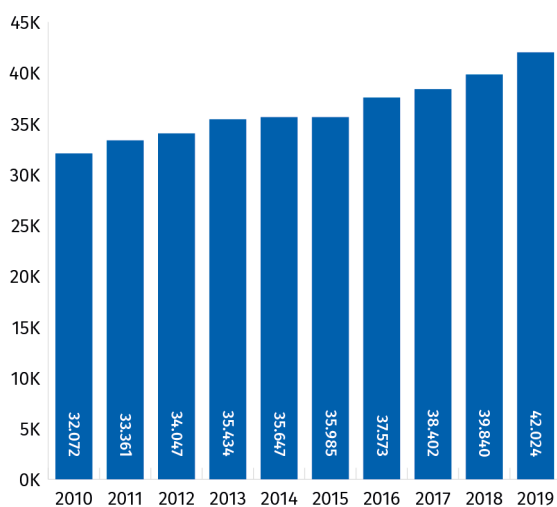
¹¹ Bron: LISA Nieuws (2019), Jaargang 24, mei 2019.

3. Vestigingsdynamiek

Het stond het afgelopen jaar volop in de belangstelling: het komen en gaan van enkele grote vestigingen in de provincie Flevoland. Denk aan de ontwikkelingen rondom het MC Zuiderzee/ St Jansdal in Lelystad. Ook de komst van het distributiecentrum van Inditex in Lelystad stond volop in de schijnwerpers. In totaal zijn er in de periode 2018-2019 per saldo 2.184 vestigingen bijgekomen in de provincie, een groei van 5,5%. Hiermee komt het totaal aantal vestigingen op 42.024. Bijna 68% hiervan betreft eenmanszaken.

Flinke groei aantal vestigingen in provincie

De groei van het aantal vestigingen in de provincie is fors. Sinds 2010 (+6,8%) was de groei van het aantal vestigingen niet zo hoog. Met percentages van 3,7% (2018) en 5,5% (2019) kent Flevoland een forse groei. De groei van eenmanszaken is een belangrijke drijver van de groei van het aantal vestigingen. Het aantal grote nieuwe vestigers (>250 banen) in de provincie is beperkt. Meer dan de helft van de groei van het totaal aantal vestigingen wordt veroorzaakt door de groei van het aantal eenmanszaken (52%).

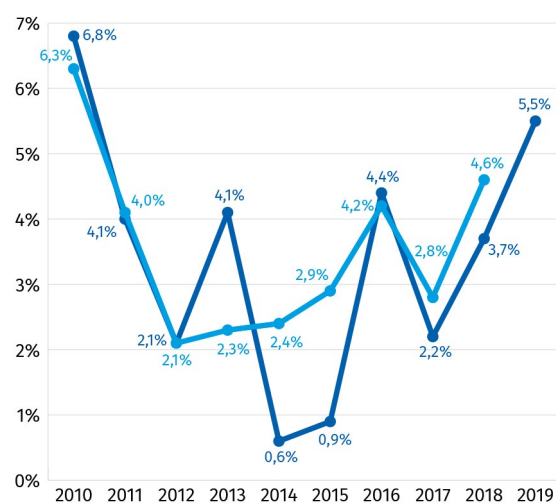

Figuur 8 Ontwikkeling aantal vestigingen in Flevoland (2010-2019)

Met deze groei komt het totaal aantal vestigingen in de provincie met 42.024 vestigingen voor het eerst in haar bestaan boven 40.000 vestigingen.

Legenda

■ Flevoland ■ Nederland

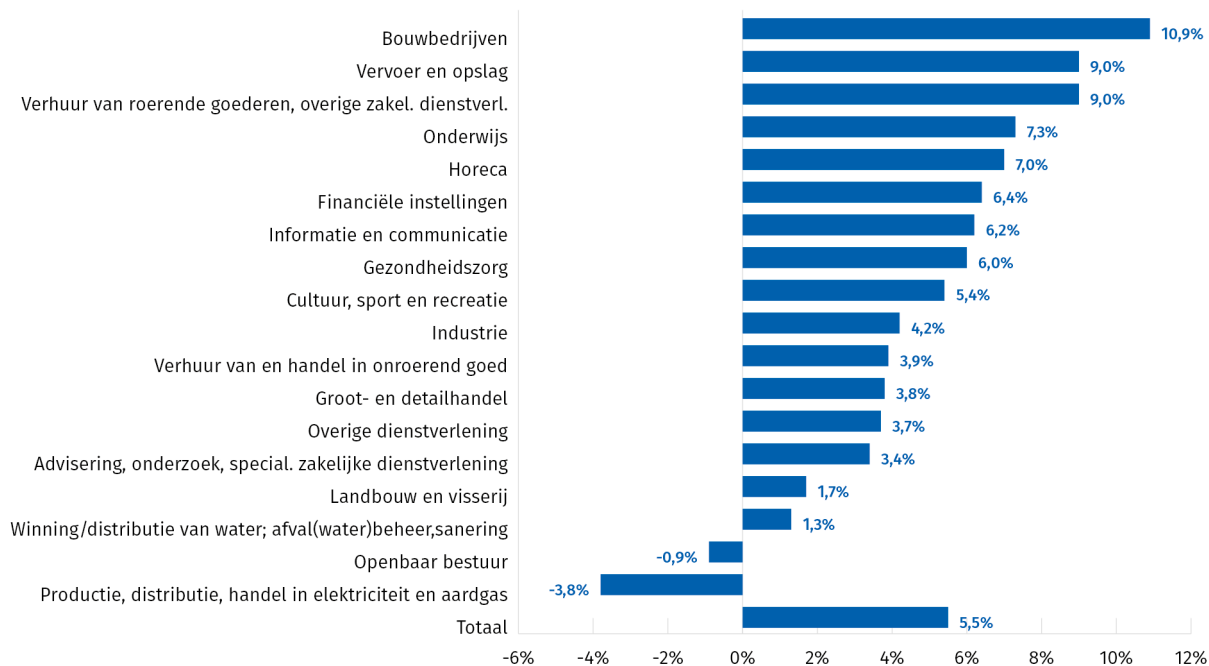

Figuur 9 Ontwikkeling vestigingen in percentages groei per jaar, provincie Flevoland en Nederland (2010-2019)

Grootste groei aantal vestigingen in de bouwnijverheid

Het aantal vestigingen in de provincie Flevoland groeide met 407 vestigingen (+10,9%) het sterkst in de bouwnijverheid. Andere sectoren met een hoge absolute groei zijn de gezondheidszorg (+270 vestigingen) en de groot- en detailhandel (+247). Met name in de bouwnijverheid en de gezondheidszorg zien we dat dit vaak gaat om eenmanszaken. Als we kijken naar de relatieve groei, springen naast de genoemde branches de sector vervoer en opslag eruit (+9%).

De sectoren die het hardst groeien qua aantal vestigingen komen grofweg overeen met de sectoren die het hardst groeien qua werkgelegenheid, met uitzondering van de sector vervoer en opslag.

Figuur 10 Ontwikkeling vestigingen per sector in de provincie Flevoland (2018-2019)

Toename van aantal vestigingen in alle Flevolandse gemeenten

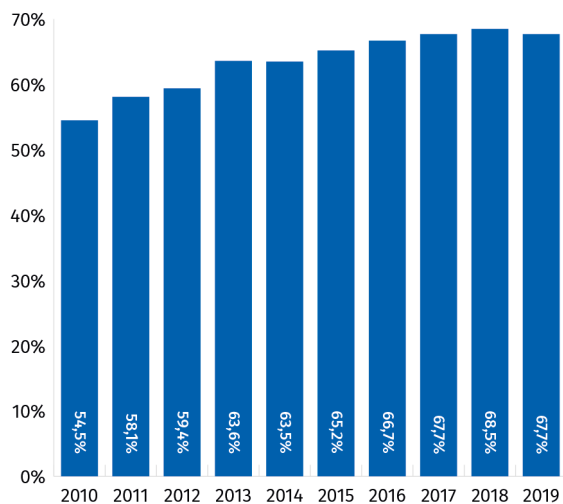
Een groot gedeelte van de groei van het aantal vestigingen komt voor rekening van Almere: 69% van de in totaal 2.184 vestigingen. In Almere groeide tussen 2018 en 2019 het totaal aantal vestigingen met liefst 7,8%. Vooral in de sectoren gezondheidszorg en de bouwnijverheid groeide het aantal vestigingen in Almere flink. Ook in de andere Flevolandse gemeenten groeide het aantal vestigingen. Absoluut gezien het meest in Lelystad (+272 vestigingen, +3,8%), Dronten (+150, +3,8%) gevolgd door de Noordoostpolder (+112, +2,2%). Urk kent een hoge procentuele stijging, maar hier gaat het om kleinere aantallen: 71 vestigingen erbij, goed voor een stijging van 4,4%. Zeewolde kent een groei van 2,6%.

Eenmanszaken belangrijke drijver groei aantal vestigingen, bijdrage aan banen beperkter

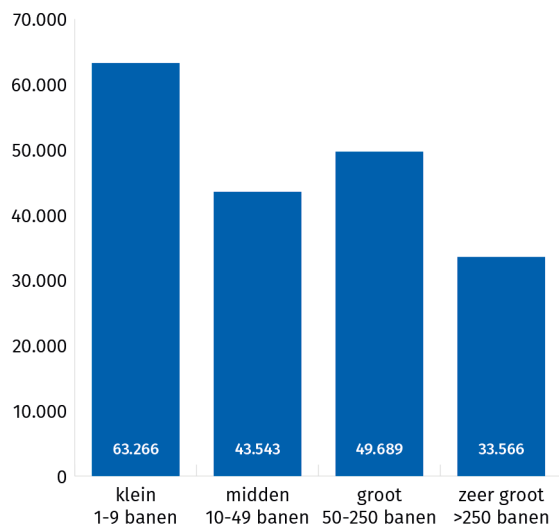
De groei van het aantal eenmanszaken is een belangrijke verklarende factor in de groei van het totaal aantal vestigingen in de provincie. Het aandeel eenmanszaken in het totaal aantal vestigingen neemt sinds 2014 toe, maar laat in 2019 een lichte daling zien ten opzichte van 2018: -0,8 procentpunt, waarmee het aandeel eenmanszaken in de totale bedrijvenpopulatie komt op 67,7% (figuur 11). In Almere zien we de grootste stijging van het aantal eenmanszaken (887), vooral in de sectoren zakelijke dienstverlening (adviesing en onderzoek), bouwnijverheid en de gezondheidszorg.

Regio	Vestigingen 2018	Vestigingen 2019	Groei absoluut	Groei relatief	Aandeel in totaal vestigingen 2019
Flevoland	39.840	42.024	2.184	5,5%	100%
Almere	19.376	20.883	1.507	7,8%	49,7%
Dronten	3.979	4.129	150	3,8%	9,8%
Lelystad	7.183	7.455	272	3,8%	17,7%
Noordoostpolder	4.992	5.104	112	2,2%	12,1%
Urk	1.714	1.790	76	4,4%	4,3%
Zeewolde	2.596	2.663	67	2,6%	6,3%

Tabel 3 Overzicht ontwikkeling aantal vestigingen per regio

Figuur 11 Ontwikkeling van het aandeel eenmanszaken in de totale bedrijvenpopulatie, provincie Flevoland (2010-2019)

Figuur 12 Verdeling aantal banen naar grootteklassen, provincie Flevoland (2019)

Eenmanszaken zijn goed voor 67,7% van de Flevolandse bedrijvenpopulatie, maar hun bijdrage aan de totale werkgelegenheid is met 15% een stuk bescheidener. Wanneer we de totale groep kleinere bedrijven – 1-9 banen, dus incl. eenmanszaken – bekijken, valt op dat deze groep een relatief groot aandeel heeft in de totale Flevolandse werkgelegenheid: 33% (figuur 12). Middelgrote vestigingen (10-49) zijn goed voor 23% van de werkgelegenheid, en grote vestigingen (50-249) voor 26%. De categorie zeer grote bedrijven draagt voor 18% bij aan de werkgelegenheid. Deze cijfers onderstrepen het belang van het MKB voor Flevoland. Het MKB – de groep bedrijven met 0-249 banen - is in totaal goed voor 82% van de Flevolandse werkgelegenheid, ten opzichte van 71% landelijk¹².

Wanneer we verder inzoomen op de grootteklassen valt op dat de categorie bedrijven met 2-4 banen een groot deel van de totale groei van de werkgelegenheid voor haar rekening neemt. Van de totale werkgelegenheidsgroei van 7.447 personen in de provincie, zit bijna 32% (2.373) in deze categorie. Ook de categorie vestigingen met 50-99 banen neemt een substantieel deel van de totale groei voor haar rekening (17%).

¹² Nederlands Comité voor Ondernemerschap (2019), Staat van het MKB 2019.

4. Onderzoeksverantwoording

Methodiek

Alle vestigingen in Flevoland ingeschreven in het Handelsregister (HR) van de Kamer van Koophandel (KvK), aangevuld met bij de provincie bekende vestigingen¹³, zijn begin 2019 uitgenodigd de werkgelegenheidsenquête in te vullen, digitaal en vervolgens schriftelijk. Vestigingen die niet op de uitnodiging voor de enquête en het schriftelijk rappel reageren, en in het verleden meer dan één werkzame persoon hebben opgegeven, zijn telefonisch benaderd. De meeste grotere bedrijven (een zogeheten concern) met een hoofdvestiging buiten Flevoland en één of meer vestigingen in Flevoland zijn via LISA benaderd. Ook de meeste agrarische bedrijven worden niet direct door de provincie geënquêteerd. Deze werkgelegenheidsgegevens worden verkregen via LISA, die deze gegevens laat verzamelen door een extern bureau (Prosu Databased Marketing). Prosu vraagt naar de werkgelegenheid als onderdeel van een eigen breder onderzoek onder landbouwbedrijven.

Respons

Deze methode heeft in 2019 geresulteerd in een respons zoals vermeld in tabel 4. Deze tabel geeft inzicht in de respons verdeeld naar grootteklasse. Deze verdeling is gemaakt omdat er per grootteklasse verschillende richtnormen zijn. Zo dient voor grotere bedrijven een hoger responspercentage te worden behaald dan voor bijvoorbeeld eenmanszaken¹⁴.

Voor de ontbrekende respons is middels ophoging voor elk non-responsbedrijf een schatting van de werkgelegenheid gemaakt. Voor de ophoging wordt onder andere gebruik gemaakt van de ontwikkelingen bij vergelijkbare bedrijven (grootteklasse en sector). Daarnaast wordt steeds gekeken in hoeverre de gegevens corresponderen met die uit voorgaande jaren.

Peildatum

De peildatum van de registratie is 1 april 2019. Waar in het rapport aan de periode 2018-2019 wordt gerefereerd, wordt 1 april 2018 – 31 maart 2019 bedoeld.

De data is verzameld in de periode 1 april 2019 – 30 september 2019.

Urengrens

In de enquête wordt gevraagd naar het aantal banen van meer en minder dan 12 uur per week. Grote banen: minimaal 12 uur per week. Kleine banen: minder dan 12 uur per week.

Drempelwaarde

In de weergave van statistieken is ervoor gekozen om een drempelwaarde van 5 aan te houden, om te voorkomen dat statistieken te herleiden zijn naar individuele vestigingen. Dit geldt enkel voor absolute aantallen. In deze gevallen is een '5' opgenomen in de tabellen.

Grootteklasse	Vestigingen			Werkzame personen		
	Totaal	Respons	Respons (%)	Totaal	Respons	Respons (%)
1 WP	28.889	9.237	32%	28.863	9.212	31,9%
2-9 WP	10.164	4.257	41,9%	35.206	16.567	47,1%
10-99 WP	2.691	2.086	77,5%	70.294	54.888	78,1%
100+ WP	280	212	75,7%	71.056	58.086	81,7%

Tabel 4 Responspercentages werkgelegenheidsonderzoek 2019, naar grootteklasse

¹³ Niet alle vestigingen zijn ingeschreven in het Handelsregister
¹⁴ Conform LISA protocol. Zie: <https://www.lisa.nl/publicaties/lisa-handboek>

Mutaties

Het provinciale Vestigingenregister verbetert continu waar nodig haar gegevens. Eventuele omissies of dubbeltellingen worden hersteld. Dit geldt ook voor eventuele grenswijzigingen en conversies van de Standaard Bedrijfs Indeling (SBI)¹⁵, maar niet met terugwerkende kracht. Dit betekent dat het voor kan komen dat cijfers in deze rapportage over voorgaande jaren (licht) kunnen afwijken van eerder gerapporteerde cijfers over betreffende jaren. In een beperkt aantal gevallen zijn vestigingen in het verleden onterecht afgevoerd in het register, waarna ze als nieuwe vestiging zijn opgenomen.

Definities

Definities van veelgebruikte afkortingen en begrippen:

- **Banen:** Aantallen werkzame personen (wp)¹⁶. Een werkzame persoon is een arbeidskracht die beroepsmatig (een) betaalde activiteit(en) verricht op of vanuit de vestiging: meewerkende ondernemer/eigenaar (directeur, bedrijfshoofd), meewerkend gezinslid, zelfstandig beroepsbeoefenaar, werknemer, uitzendkracht¹⁷.

¹⁵ Het Vestigingenregister registreert van iedere vestiging de hoofdactiviteit door middel van de SBI van het CBS. Indien een vestiging meerdere activiteiten heeft dan wordt de activiteit waarin het grootste deel van het personeel werkzaam is gebruikt voor de toekenning van de SBI code. Op basis van de SBI code worden vestigingen toegeedeeld aan sectoren.

¹⁶ Definitie conform LISA Handboek

¹⁷ In het Vestigingenregister van provincie Flevoland worden uitzendkrachten geteld op het uitzendbureau van waaruit zij tewerk worden gesteld.

- **Grote en kleine banen:** kleine baan 1 t/m 11 uur per week, grote baan 12 uur of meer per week werkzaam.
- **LISA:** Landelijk Informatie Systeem van Arbeidsplaatsen.
- **SBI:** Standaard Bedrijfs Indeling (volgens SBI 2008, versie 2018).
- **Vestiging:** fysieke vestiging van waaruit betaalde arbeid wordt verricht.

Overzicht feiten en cijfers provincie Flevoland

Cijfers en feiten over de provincie Flevoland, waaronder de cijfers van het werkgelegenheidsonderzoek, zijn te raadplegen in onze digitale databank op www.feitelijkflevoland.nl.

Voor vragen over het onderzoek kunt u contact opnemen met team Onderzoek- en Beleidsinformatie, afdeling Strategie en Beleid, provincie Flevoland: 0320-265213 of onderzoek@flevoland.nl.

Bronvermelding

Bij gebruik van de werkgelegenheidscijfers of verwijzingen naar deze publicatie graag vermelden: Werkgelegenheidsonderzoek 2019, Provincie Flevoland.

Bijlage 1 Tabellen provincie Flevoland

Sector	2015	2016	2017	2018	2019
Landbouw, bosbouw en visserij	5.907	5.857	5.857	6.078	6.337
Winning van delfstoffen	5	5	5	5	11
Industrie	14.611	15.230	15.429	16.321	17.181
Productie, distributie, handel in elektriciteit en aardgas	270	249	229	230	233
Winning/distributie van water; afval(water)beheer, sanering	565	569	589	639	726
Bouwnijverheid	6.659	6.944	7.340	7.863	8.396
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's	34.792	35.461	36.096	37.327	38.637
Vervoer en opslag	6.274	6.068	5.943	6.594	6.621
Logies-, maaltijd- en drankverstrekking	6.528	6.688	7.366	7.798	8.348
Informatie en communicatie	7.903	8.257	6.366	6.445	6.299
Financiële instellingen	1.682	1.641	1.530	1.176	1.240
Verhuur van en handel in onroerend goed	923	921	948	1.018	1.056
Advisering, onderzoek, special. zakelijke dienstverlening	15.433	16.220	16.434	16.518	17.050
Verhuur van roerende goederen, overige zakelijke dienstverlening	15.969	17.322	18.342	19.245	20.955
Openbaar bestuur, overheidsdiensten, sociale verzekeringen	8.161	8.081	7.890	7.802	7.773
Onderwijs	12.175	12.134	12.499	12.569	12.920
Gezondheids- en welzijnszorg	24.616	24.192	25.070	26.136	27.181
Cultuur, sport en recreatie	4.242	4.428	4.612	4.701	4.840
Overige dienstverlening	3.532	3.635	3.822	4.153	4.260
Totaal (Doordat waardes <5 zijn afgerond naar 5, kan de optelsom van de individuele sectoren (licht) verschillen van de hier gerapporteerde waarde)	170.247	173.901	176.367	182.617	190.064

Tabel 5 Flevoland, aantal banen per sector, 2015-2019

Sector	2015	2016	2017	2018	2019
Landbouw, bosbouw en visserij	2.322	2.328	2.329	2.351	2.391
Winning van delfstoffen	5	5	5	5	5
Industrie	1.480	1.530	1.564	1.590	1.657
Productie, distributie, handel in elektriciteit en aardgas	42	34	30	26	25
Winning/distributie van water; afval(water)beheer, sanering	77	72	75	75	76
Bouwnijverheid	3.184	3.334	3.465	3.722	4.129
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's	6.291	6.528	6.567	6.576	6.823
Vervoer en opslag	1.026	1.066	1.178	1.306	1.424
Logies-, maaltijd- en drankverstrekking	911	973	1.021	1.083	1.159
Informatie en communicatie	2.419	2.512	2.544	2.622	2.784
Financiële instellingen	292	281	272	250	266
Verhuur van en handel in onroerend goed	302	305	317	332	345
Advisering, onderzoek, special. zakelijke dienstverlening	6.166	6.519	6.532	6.800	7.032
Verhuur van roerende goederen, overige zakelijke dienstverlening	1.830	1.954	1.996	2.083	2.271
Openbaar bestuur, overheidsdiensten, sociale verzekeringen	111	120	117	106	105
Onderwijs	1.896	1.988	2.120	2.239	2.402
Gezondheids- en welzijnszorg	3.925	4.156	4.254	4.472	4.742
Cultuur, sport en recreatie	1.549	1.626	1.688	1.779	1.875
Overige dienstverlening	2.158	2.244	2.329	2.424	2.513
Totaal	35.985	37.573	38.402	39.840	42.024

Tabel 6 Flevoland, aantal vestigingen per sector, 2015-2019

Colofon

Dit is een uitgave van:

Afdeling Strategie en Beleid
Provincie Flevoland
Visarenddreef 1
Postbus 55
8200 AB Lelystad

Contact:

T 0320 – 265 265
E info@flevoland.nl
W www.flevoland.nl

November 2019